This document is available in English **Eitem ar yr Agenda 8**

Adroddiad ar gyfer	**Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru**
Dyddiad	**17/06/2019**
Swyddog Arweiniol	**Ken Finch – Trysorydd**
Swyddog Cyswllt	**Ken Finch (01745 535286)**
Pwnc	**Datganiad o Gyfrifon 2018/19 (drafft)**

PWRPAS YR ADRODDIAD

1 Cyflwyno Datganiad o Gyfrifon 2018/19 (drafft) i'r Aelodau, a gofyn am ddirprwyo'r gwaith o gymeradwyo'r fersiwn archwiliedig terfynol i'r Panel Gweithredol yn ei gyfarfod ar 29 Gorffennaf 2019.

CRYNODEB GWEITHREDOL

2 Yn ei gyfarfod ar 18 Rhagfyr 2017, fe wnaeth Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru (yr Awdurdod) gymeradwyo cyllideb refeniw o £34.1m. Mae'r Cyfrifon drafft yn cadarnhau gorwariant bach o £3k.

3 Fe wnaeth yr Awdurdod gymeradwyo cyllideb gyfalaf o £4.9m ym mis Rhagfyr 2017, a chynyddodd honno i £5.9m ar gyfer prosiectau a oedd yn weddill ers 2017/18. £1.9m oedd y gwariant cyfalaf yn 2018/19, sy'n adlewyrchu'r camau a gymerwyd yn ystod y flwyddyn ariannol i ohirio a lleihau'r rhaglen gyfalaf.

4 Mae'r Awdurdod yn cadw cronfeydd a glustnodwyd er mwyn cael arian wrth gefn ar gyfer digwyddiadau neu risgiau yn y dyfodol. Ar 31 Mawrth 2019, roedd cyfanswm o £0.8m ar gael mewn cronfeydd a glustnodwyd.

ARGYMHELLIAD

5 Gofynnir i'r Aelodau:

(i) nodi sefyllfaoedd yr alldro refeniw a chyfalaf drafft fel sydd yn Natganiad o Gyfrifon 2018/19;
(ii) dirprwyo'r gwaith o gymeradwyo Datganiad archwiliedig terfynol o Gyfrifon 2018/19 i'r Panel Gweithredol yn ei gyfarfod ar 29 Gorffennaf 2019; a
(iii) cymeradwyo'r cronfeydd a glustnodwyd fel sydd yn Natganiad o Gyfrifon 2018/19.

SYLWADAU'R PANEL GWEITHREDOL/PWYLLGOR ARCHWILIO

6 Nid yw'r Aelodau wedi ystyried yr adroddiad hwn o'r blaen.

CEFNDIR

7 Mae'r adroddiad hwn yn rhoi gwybodaeth am sefyllfa'r alldro gwariant refeniw a chyfalaf drafft am flwyddyn ariannol 2018/19. Mae'r adroddiad yn rhoi crynodeb hefyd o'r eitemau allweddol ar y fantolen, gan gynnwys cynnal cronfeydd a glustnodwyd.

8 Nodir yn yr adroddiad pa grantiau a ddyfarnwyd yn ystod y flwyddyn, ond mae'r rheini wedi'u heithrio o'r ffigyrau cyfalaf a refeniw a adroddir.

GWYBODAETH

Y GYLLIDEB REFENIW

9 Mae'r tabl isod yn nodi sefyllfa'r alldro refeniw drafft am flwyddyn ariannol 2018/19. Mae'n dangos bod gorwariant o £3k o'i gymharu â'r gyllideb o £34,140k.

Refeniw	**Cyllideb £000**	**Gwirionedd £000**	**Amrywiad £000**
Cyflogau	24,777	24,737	(40)
Safleoedd	1,726	1,832	106
Cludiant	991	1,076	85
Cyflenwadau	3,248	3,568	320
Taliadau Trydydd Partïon	1,028	1,035	7
Ariannu Cyfalaf	3,035	2,649	(386)
Incwm	(665)	(884)	(219)
Cyfraniad i Gronfeydd	0	130	130
Cyfanswm	**34,140**	**34,143**	**3**

Cyllid Refeniw	**Cyllideb £000**	**Gwirionedd £000**	**Amrywiad £000**
Cyfraniadau Awdurdodau Lleol	(33,493)	(33,493)	0
Cronfeydd Cyffredinol	(647)	(650)	(3)
Cyfanswm	**(34,140)**	**(34,143)**	**(3)**

Costau Gweithwyr

10 Ym mlwyddyn ariannol 2018/19, £24,777k oedd y gyllideb ar gyfer gwariant ar weithwyr, sef 71% o'r gwariant. Sefyllfa'r alldro drafft yw tanwariant o £40k. Cafwyd pwysau sylweddol oherwydd

gweithgareddau yn ystod haf 2018, ac arweiniodd hyn at gostau ychwanegol ar staff diffodd tân. Aethpwyd i'r afael â'r costau hyn drwy reoli swyddi gwag yn y tymor byr.

Safleoedd

11 £1,832k yw gwariant y flwyddyn lawn ar safleoedd, sef gorwariant o £106k (6.1%) o'r gyllideb. Mae'r meysydd allweddol sy'n gysylltiedig â'r gorwariant yn cynnwys gwaith trwsio a chynnal a chadw, costau trydan, a chostau unigryw ar yr arolwg cyflwr.

12 Mae'r gorwariant yn cael ei wrthbwyso'n rhannol drwy incwm ychwanegol o ganlyniad i feddiannu adeiladau ar y cyd, a dangosir hyn o fewn yr incwm.

Cludiant

13 £1,076k yw'r gwariant ar Gludiant, sydd £85k yn fwy na'r gyllideb (8.5%). Nodir y gorwariannau allweddol dan y gwaith trwsio a chynnal a chadw sy'n gysylltiedig â gweithgareddau ychwanegol a gwaith ar gontract allanol oherwydd y tanau yn yr awyr agored. Mae costau tanwydd yn bwysau allweddol hefyd, oherwydd prisiau uwch a lefel gweithgareddau. Mae'r costau hyn yn cael eu gwrthbwyso'n rhannol gan incwm o ganlyniad i werthu cerbydau (£64k).

Cyflenwadau

14 £3,056k yw'r gwariant ar Gyflenwadau, sef gorwariant o £320k o gymharu â'r gyllideb (9.8%)

15 Er bod pwysau gweithgareddau wedi cyfrannu at y gorwariant, y meysydd allweddol sy'n gysylltiedig â'r gorwariant yw costau gwisgoedd a gwariant ar gyfrifiaduron.

Ariannu Cyfalaf

16 £2,649k yw'r costau ariannu cyfalaf, sef £386k yn llai na'r gyllideb (12%). Mae'r costau ariannu cyfalaf yn cynnwys y ffi ar y refeniw am ddisbrisiad a hefyd cost benthyca. Roedd cost benthyca £91k yn llai na'r disgwyl oherwydd y gostyngiadau yn rhaglen gyfalaf 2018/19 a'r defnydd o dderbyniadau cyfalaf o ganlyniad i werthu hen orsaf dân Wrecsam.

Incwm

17 Cafwyd incwm o £884k, sydd 32% yn fwy na'r gyllideb. Mae hyn yn cynnwys incwm ychwanegol yn ystod y flwyddyn oherwydd prosiect Wylfa Newydd ac incwm ychwanegol gan rent ar safleoedd erialau a safleoedd rydym yn eu meddiannu ar y cyd.

Arian Grant Refeniw

18 Roedd y gwariant ar grantiau yn cynnwys £14k o darnwariant bach.

	Gwariant £000	Incwm £000	Amrywiad £000
Tîm Lleihau Llosgi Bwriadol	151	(148)	3
Ymyriadau'r Gwasanaeth Tân	204	(203))	1
Y Ffenics	164	(162)	2
Dimensiynau Newydd	473	(465)	8
Firelink	416	(416)	0
Total	**1,408**	**(1,394)**	**14**

Y RHAGLEN GYFALAF

19 Fe wnaeth yr Awdurod gymeradwyo rhaglen gyfalaf o £4,900k, a chynyddodd hon i £5,890k ar gyfer prosiectau sydd yn weddill ers 2017/18.

20 Nodir isod y sefyllfa yn y flwyddyn lawn, a chadarnheir pa gamau a gymerwyd yn ystod y flwyddyn ariannol i adolygu a rheoli'r rhaglen gyfalaf.

Adran	**Cyllideb £**	**Gwirionedd £**	**Amrywiad £**
Ystadau	743	528	(215)
Gwaith Adeiladu Mawr	503	1	(502)
Mân Waith Adeiladu	140	53	(87)
Technoleg Gwybodaeth	1,899	617	(1,282)
Offer Gweithredol	1,575	199	(1,376)
Cerbydau	1,029	311	(718)
Timau Aml-ddisgyblaethol sy'n cael arian grant	0	143	(143)
Cyfanswm	**5,890**	**1,853**	**(4,323)**

21 Dyma'r meysydd allweddol lle cafwyd tanwariant:

- adnewyddu'r tŷ mwg yn Nolgellau;
- bydd prosiect Windows yn symud yn ei flaen yn Ebrill 2019;
- llithriant yn amserlenni'r system newydd ar gyfer gorchymyn a rheoli digwyddiadau a'r terfynellau data symudol ar beiriannau;
- oedi wrth gytuno ar dendr Cymru gyfan i adnewyddu'r cit tân; ac
- ad-drefnu'r gwaith o brynu peiriannau tân newydd oherwydd cynnydd yn oes asedau cerbydau.

Y FANTOLEN

22 Mae'r Fantolen yn darparu rhagor o wybodaeth am sefyllfa ariannol hirdymor yr Awdurdod, ac mae ar gael ar dudalen 16 o'r Cyfrifon (yn Atodiad 1). Mae'r paragraffau canlynol yn rhoi rhagor o wybodaeth.

Asedau Sefydlog a Benthyciadau

23 Mae asedau sefydlog yn ymwneud ag eitemau sy'n costio mwy na £1,000 ac y mae disgwyl iddynt gael eu defnyddio dros gyfnod mwy na 12 mis. Mae asedau sefydlog yr Awdurdod yn cynnwys tir ac adeiladau, cerbydau ac offer, gan gynnwys citiau tân a thechnoleg gwybodaeth a chyfathrebu. Amcangyfrifir mai £48.8m yw'r gwerth ar 31 Mawrth 2019 (2017/18: £51.4m). Mae'r gostyngiad o'r naill flwyddyn i'r llall yn gysylltiedig â gwerthu cerbydau a dibrisiad yn ystod y flwyddyn, sy'n cael eu gwrthbwyso'n rhannol gan ychwanegiadau i'r rhaglen gyfalaf. Tir ac adeiladu'r Awdurdod yw 73% o'r holl asedau, a £35.6m yw'r gwerth llyfr net ar 31 Mawrth 2019.

24 Caniateir i'r Awdurdod gael trefniadau benthyca i brynu asedau sefydlog. Ar 31 Mawrth 2019, £32.6m oedd gwerth y benthyciadau (2017/18: £35.6m). Mae'r costau ariannu cyfalaf yn y sefyllfa refeniw yn cynnwys £387k yn gysylltiedig â thaliadau llog ar fenthyciadau.

Yr Asedau Cyfredol a'r Ymrwymiadau Cyfredol

25 Rhaid i'r Awdurdod gynnal adnoddau digonol i sicrhau ei fod yn gallu cwrdd â'i ymrwymiadau. Mae'n gwneud hyn drwy reoli arian parod ochr yn ochr â balansau dyledwyr a chredydwyr. Ar ddyddiad y fantolen, roedd yr Awdurdod wedi cofnodi balans o £3.8m ar gyfer arian parod a dyledwyr. Mae hyn yn cael ei wrthbwyso gan £2.7m o symiau sy'n ddyledus gan yr Awdurdod i gredydwyr.

Ymrwymiadau Pensiwn

26 Rhaid i'r Awdurdod roi cyfrif am yr ymrwymiadau a amcangyfrifir mewn perthynas â'i gynlluniau pensiwn. Mae gan yr Awdurdod ddau gynllun, sef Cynllun Pensiwn y Diffoddwyr Tân a Chynllun Pensiwn Llywodraeth Leol. Mae gwerth yr ymrwymiadau ar gyfer y dyfodol yn cael ei gyfrifo gan yr actiwari ar gyfer pob cynllun, ac amcangyfrif y bydd yn £319.3m ar 31 Mawrth 2019 (2017/18: £313.1m).

Cronfeydd defnyddiadwy

27 Roedd cronfeydd yr Awdurdod ar 31 Mawrth 2019 yn £2.145m. Mae hyn yn cynnwys £770k o gronfeydd a glustodwyd, a £1,375k o gronfeydd cyffredinol.

28 Cronfa a glustnodwyd yw cronfa sy'n cael ei chreu ar gyfer eitemau penodol sy'n hysbys ar ddyddiad y fantolen ac a allai greu ymrwymiad yn y dyfodol. Mae gan yr Awdurdod bump o gronfeydd wedi'u clustnodi, ac mae'r manylion ar gael yn y tabl isod:

	Gwerth £'000	Disgrifiad
Pensiwn	85	Dyma gronfa hirdymor a sefydlwyd i liniaru effaith costau annisgwyl yn ystod y flwyddyn sy'n gysylltiedig â'r cynlluniau pensiwn.
Cynllun Radio	300	Mae'r Awdurdod yn cael arian grant i gefnogi'r rhwydwaith cenedlaethol ar gyfer y gwasanaeth brys oherwydd mae rhwydwaith newydd wrthi'n cael ei gaffael. Sefydlwyd y gronfa i liniaru'r risg y byddai costau ychwanegol yn ystod y cyfnod caffael.
Lleihau Grant	195	Mae'r Awdurdod yn gwneud gwariant refeniw sy'n £1.3m ac yn cael ei ariannu drwy grantiau gan Lywodraeth Cymru. Cytunir ar y rhain bob blwyddyn, ac mae'r gronfa ar gael i fynd i'r afael â chostau byrdymor sy'n digwydd oherwydd gostyngiadau yn yr arian grant.
Llog	100	Sefydlwyd y gronfa hon i liniaru effaith amrywiadau yn y cyfraddau llog
Hydrantau Tân	90	Dyma gronfa newydd a sefydlwyd yn 2018/19 i dalu am waith cynnal a chadw sydd wedi cronni

GOBLYGIADAU

Amcanion Llesiant	Mae cysylltiad rhwng yr adroddiad hwn ag amcanion llesiant hirdymor ATAGC. Mae arian ar gyfer y Gwasanaeth yn rhywbeth sydd o fudd i gymunedau Gogledd Cymru, ac mae'n sicrhau bod digon o fuddsoddiad mewn seilwaith i sicrhau bod y gwasanaeth yn gallu darparu ymatebion brys a gwaith ataliol ymhell i'r dyfodol.
Cyllideb	Mae'r gyllideb yn cael ei gosod bob blwydydn yn unol â gwaith darparu gwasanaethau arfaethedig, sy'n cynnwys ymateb brys a gwaith ataliol.
Cyfreithiol	Mae gofyn cyfreithiol i'r Awdurdod lunio'r Datganiad o Gyfrifon yn unol â'r safonau a ragnodwyd.
Staffio	Dim
Cydraddoldeb/Hawliau Dynol/Y Gymraeg	Dim
Risgiau	Mae incwm a gwariant yn cael eu monitro'n agos i sicrhau bod unrhyw wyro o'r gyllideb a gymeradwywyd yn cael ei ganfod yn gywir a' adrodd i'r Aelodau.